

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **H. M. N.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 2. 2019, č. j. MV-3553-10/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 10. 2019, č. j. 57 A 38/2019 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) zahájilo s žalobcem řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu. Oznámení o zahájení řízení se ministerstvo dvakrát neúspěšně pokusilo doručit na adresu žalobcova hlášeného pobytu „Z. 1134/5, K. V.“ (vypraveno dne 11. 2. 2015 a dne 27. 5. 2015). Obě zásilky se vrátily zpět s tím, že adresát je na uvedené adrese neznámý (v místě nebyla zanechána výzva k vyzvednutí a písemnost nebyla uložena u pošty). Oznámení o zahájení řízení proto bylo žalobci doručeno veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Usnesením ze dne 27. 4. 2015 ministerstvo ustanovilo žalobci opatrovníka (Arcidiecézní charitu Praha) podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu, neboť místo žalobcova pobytu nebylo známo.

[2] Rozhodnutím ze dne 28. 3. 2018 ministerstvo zrušilo žalobci povolení k trvalému pobytu podle § 871 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), podle kterého se povolení k trvalému pobytu zruší, pokud jeho držitel ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, není-li zahájeno řízení o správním vyhoštění. Rozhodnutí bylo doručeno opatrovníkovi žalobce dne 5. 4. 2018.

[3] Dne 9. 10. 2018 žalobce podal proti rozhodnutí ministerstva odvolání. Dne 16. 10. 2018 pak odvolání doplnil a současně podal žádost o určení neplatnosti doručení rozhodnutí a žádost o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání. Ministerstvo usneseními ze dne 3. 12. 2018 a 4. 12. 2018 žádostem nevyhovělo. Žalovaná rozhodnutími ze dne 11. 2. 2019 zamítla odvolání ve věci určení neplatnosti doručení a změnila rozhodnutí ve věci žádosti o prominutí zmeškání lhůty tak, že ve výroku upřesnila relevantní ustanovení správního řádu, a ve zbývajících částech usnesení potvrdila.

[4] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu jako opožděné. Napadené rozhodnutí bylo doručeno opatrovníkovi žalobce dne 5. 4. 2018, odvolací lhůta proto začala běžet následující den. Žalovaná odkázala na svá rozhodnutí, jimiž nevyhověla žádostem žalobce o určení neplatnosti doručení a o prominutí zmeškání lhůty. Nepřisvědčila námitce, že opatrovník byl žalobci ustanoven nezákonně, což mělo způsobit nemožnost žalobce podat odvolání v zákonné lhůtě, neboť mu napadené rozhodnutí nebylo doručeno. Zásilkou s oznámením o zahájení řízení se dvakrát vrátila ministerstvu zpět s tím, že žalobce je na adrese neznámý. Žalobce netvrdil, že by se v době doručování oznámení o zahájení řízení zdržoval v místě hlášeného pobytu nebo že pobýval na jiném místě. Není proto zřejmé, jaká skutečnost mu měla zabránit v převzetí uvedených zásilek. O existenci jiné adresy nesvědčil ani údaj z živnostenského rejstříku. Ustanovení opatrovníka bylo proto v souladu s § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu. Za situace, kdy byl žalobce neznámého pobytu a v průběhu řízení se nestal podle cizineckého informačního systému a spisového materiálu osobou procesně aktivní, resp. osobou s nově nahlášenou adresou, bylo namístě, aby ministerstvo doručovalo žalobci písemnosti prostřednictvím opatrovníka, a to včetně rozhodnutí. Bylo na žalobci, aby učinil opatření, která by mu umožnila přebírat zásilky. Nenahlášení nové adresy nebo adresy pro doručování jde k tíži žalobce.

[5] Žalobce napadl rozhodnutí žalované o odmítnutí odvolání pro opožděnost žalobou u Krajského soudu v Plzni, který je v záhlaví uvedeným rozsudkem zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Podle krajského soudu nebyly v posuzované věci naplněny podmínky pro ustanovení opatrovníka podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu. Žalobce nespadal do kategorie „osob, jimž se nedaří doručovat“, neboť podle judikatury Nejvyššího správního soudu tato kategorie směřuje spíše na případy, kdy je adresátovi opakovaně doručováno náhradním doručením, přičemž následně je k jeho žádostem opakovaně rozhodováno o určení neplatnosti takového doručení. O takový případ se však nyní nejednalo, protože žalobci nebylo možno doručovat náhradním způsobem. Rozhodnou proto byla otázka, zda byl žalobce „osobou neznámého pobytu“.

[6] Podle rozsudku ze dne 18. 8. 2016, č. j. 9 Azs 157/2016 – 34, „*ustanovení opatrovníka účastníkovi řízení musí vždy předcházet šetření o tom, zda jsou pro to splněny podmínky a zda nelze použít jiné opatření. Musí být tedy postaveno najisto, že se účastníkovi*

prokazatelně nedaří doručovat, respektive že je pobyt účastníka neznámý. Za tím účelem se musí vždy správní orgán či soud pokusit zjistit místo pobytu účastníka a doručit mu na adresu jeho možného pobytu, která vyplývá z provedených šetření či obsahu spisu (viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 817/11, a ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. II. ÚS 1090/2007, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2008, č. j. 5 Azs 41/2008 - 87, a ze dne 21. 4. 2009, č. j. 8 Azs 14/2009 - 74). Na uvedeném je nutno trvat i v případě, kdy je účastníkem řízení cizinec, jenž má zákonem (§ 98 zákona [o pobytu cizinců]) uloženou povinnost hlásit změny místa svého pobytu Ministerstvu vnitra či Policii České republiky. Tato povinnost může správnímu orgánu usnadnit doručování cizinci, rozhodně však nemůže vést ke snížení standardu ochrany jeho procesních práv. Před vydáním usnesení o ustanovení opatrovníka tedy musí správní orgán vyvinout vyšší aktivitu ke zjištění pobytu účastníka řízení, než se toliko spolehnout na jediné sdělení poštovního doručovatele. Tak je tomu i v případě, že pro danou osobu platí zvláštní povinnost hlásit změny svého pobytu“.

[7] S ohledem na výše uvedené požadavky nebyly v posuzované věci splněny podmínky pro ustanovení opatrovníka. Řízení vedené po jeho ustanovení tak bylo stiženo zásadní procesní vadou, neboť rozhodnutí vydané v prvním stupni bylo doručeno pouze opatrovníkovi, a nikoliv žalobci. Poté, kdy pošta sdělila ministerstvu, že žalobce je na hlášené adrese neznámý ke dni 13. 2. 2015 a ke dni 3. 3. 2015 (tedy krátce po sobě), ministerstvo nevyvinulo žádnou aktivitu ke zjištění pobytu žalobce (pobytovou kontrolou, dotazem na manželku žalobce atd.). Již ustanovení opatrovníka bylo proto podstatnou procesní vadou.

[8] Dalším procesním pochybením ministerstva pak bylo doručení rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu pouze opatrovníkovi, přestože od jeho ustanovení uplynuly téměř tři roky. Ministerstvo se nezabývalo tím, zda důvody pro jeho ustanovení pominuly, a neprovedlo šetření, zda je žalobce stále osobou neznámého pobytu. Podle § 32 odst. 8 správního řádu funkce opatrovníka zaniká, pominuly-li důvody pro jeho ustanovení. V posuzované věci uplynulo od jeho ustanovení několik let, aniž mělo ministerstvo jakékoli informace o tom, zda je stále žalobce neznámého pobytu. Bylo proto jeho povinností vyvinout snahu zjistit, zda důvody pro ustanovení opatrovníka trvají. Z obsahu spisu nevyplývá (aniž je vyloučena) skutečnost, že se v době doručování prvoinstančního rozhodnutí žalobce na ohlašovací adrese nezdržoval. Soud nepřehlédl, že žalobce v žalobě tvrdil, že v době doručení prvoinstančního rozhodnutí „na uvedené adrese pobýval“.

[9] Žalovaná se s námitkou včasnosti odvolání vypořádala nedostatečně, neboť nezohlednila výše popsané procesní vady a při posouzení odvolací lhůty nesprávně vyšla bez dalšího z data doručení rozhodnutí opatrovníkovi.

II. Obsah kasační stížnosti

[10] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[11] Ze správního spisu, rozhodnutí ministerstva i rozhodnutí stěžovatelky je dostatečně zřejmé, že ustanovení opatrovníka, doručení prvostupňového rozhodnutí i

zamítnutí odvolání pro opožděnost bylo zákonné. Ministerstvo postupovalo v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2016, č. j. 9 Azs 157/2016 – 34, podle kterého „[p]řed vydáním usnesení o ustanovení opatrovníka tedy musí správní orgán vyvinout vyšší aktivitu ke zjištění pobytu účastníka řízení, než se toliko spolehnout na jediné sdělení poštovního doručovatele“. Ministerstvo nevyšlo pouze z jediného sdělení držitele poštovní licence, tedy z jednoho neúspěšného pokusu o doručení, ale na adresu hlášeného pobytu se pokusilo doručit oznámení o zahájení řízení ještě jednou. Písemnost se ale opět vrátila s tím, že je žalobce na dané adrese neznámý. Stěžovatelka nesouhlasí ani s názorem krajského soudu, že uvedené pokusy o doručení proběhly krátce po sobě, neboť mezi neúspěšnými doručeními bylo 18 dnů, což je dostatečná doba pro ověření spolehlivosti doručení, resp. pobytu na dané adrese. Tato doba přesahovala 14 dnů, což lze považovat za obvyklou dobu pro dovolenou u ekonomicky aktivních osob. Krajský soud neuvedl, jaká doba mezi jednotlivými pokusy by byla dostatečná.

[12] Požadavek krajského soudu na provedení místního šetření a dotaz u žalobcovy manželky neodpovídá okolnostem případu. Podle výpisu z informačního systému evidence obyvatel manželka žalobce měla od 19. 3. 2012 odlišnou adresu trvalého pobytu (v H. n. J. od hlášené adresy žalobce (v K. V.)). Dlouhodobá rozdílnost místa pobytu žalobce a jeho manželky nesvědčila pro závěr, že by dotázání se žalobcovy manželky mohlo mít efekt. Ani sám žalobce netvrdil, že v době doručování dotčených písemností bydlel s manželkou, nebo že jeho manželka mohla poskytnout o jeho pobytu informace.

[13] Z cizineckého informačního systému bylo zřejmé, že v roce 2013 a 2014 prostřednictvím dotazu u ministerstva pátraly po pobytu žalobce čtyřikrát soudy a jednou soudní exekutor (např. dotaz Městského soudu v Praze č. j. MV-23618/OAM-2013 nebo dotaz Obvodního soudu v Praze 4 č. j. MV-18188/OAM-2017), což svědčilo o tom, že žalobce je v místě hlášeného pobytu opakovaně a dlouhodobě nedostupný. Nic tedy nenásvědčovalo tomu, že by pobytová kontrola měla mít efekt.

[14] Žalobce nenahlásil před ustanovením opatrovníka ministerstvu adresu pro doručování ani novou adresu místa pobytu. Žádné okolnosti proto nenásvědčovaly tomu, že mělo ministerstvo využít jiný postup pro doručení žalobci než prostřednictvím opatrovníka. Ani on sám v žádosti o prominutí zmeškání úkonu netvrdil jinou adresu, kterou by ministerstvo opomnělo.

[15] Ve správním spisu není obsažen podklad pro argument krajského soudu, podle kterého „[z] obsahu spisu nevyplývá (aniž je vyloučena) skutečnost, že se v době doručování prvoinstančního rozhodnutí žalobce na ohlašovací adrese nezdržoval. Soud nepřehlédl, že žalobce v žalobě tvrdil, že v době doručení prvoinstančního rozhodnutí na uvedené adrese pobýval.“ Ve spisu jsou obsaženy dvě vrácené poštovní zásilky, podle nichž byl žalobce na uvedené adrese neznámý. Žalobce nebyl před vydáním rozhodnutí ministerstva nijak procesně aktivní. Jak již bylo výše uvedeno, na pobyt žalobce se opakovaně dotazovaly exekutorské úřady. Tyto skutečnosti nemohly vést ministerstvo k závěru, že pominuly důvody pro ustanovení opatrovníka. Pokud by bylo pravdivé tvrzení žalobce, že se na hlášené adrese zdržoval (k čemuž bez důkazní opory přihlédl krajský soud), musel by být pro jiné soudy a exekutorské úřady dostupný. Žalobce nepodpořil své tvrzení návrhem na provedení důkazu, např. úřední obálkou, z níž by bylo patrné převzetí písemnosti v místě hlášeného pobytu.

[16] Úvahy krajského soudu k zániku opatrovnictví byly nepřezkoumatelné. Z § 32 odst. 8 správního řádu nevyplývá správnímu orgánu povinnost mimo spis či evidenci pobytu ověřovat, zda došlo k zániku opatrovnictví pro pominutí důvodů. Skutečnost, že došlo k zániku opatrovnictví, se dostává do dispozice správního orgánu zejména v reakci na procesní aktivitu účastníka nebo jeho zástupce nebo je zjevná ze spisu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2014, č. j. 7 As 125/2013 – 35, lze za pominutí důvodu pro ustanovení opatrovníka považovat situaci, kdy účastník začal být sám aktivní před správním orgánem a nahlásil svou novou adresu. V situaci, kdy byl žalobce neznámého pobytu a v průběhu řízení se nestal podle cizineckého informačního systému a obsahu spisu procesně aktivním, ani nenahlásil novou adresu, nebylo namístě, aby mu ministerstvo doručovalo jinak než prostřednictvím opatrovníka.

[17] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[19] Kasační stížnost není důvodná.

[20] Při posouzení podmínek pro ustanovení opatrovníka žalobci podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu vyšel krajský soud z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejm. rozsudku č. j. 9 Azs 157/2016 – 34, podle kterého musí ustanovení opatrovníka účastníkovi řízení vždy předcházet šetření o tom, zda jsou pro to splněny podmínky a zda nelze použít jiné opatření. Musí být tedy postaveno najisto, že je pobyt účastníka neznámý. Za tím účelem se musí vždy správní orgán či soud pokusit zjistit místo pobytu účastníka a doručit mu na adresu jeho možného pobytu, která vyplývá z provedených šetření či obsahu spisu. Správní orgán se nemůže spolehnout na jediné sdělení poštovního doručovatele, ale musí vyvinout vyšší aktivitu ke zjištění pobytu účastníka řízení.

[21] Stěžovatelka namítá, že požadavkům citovaného rozsudku dostála, protože se nespolehla pouze na jediný neúspěšný pokus o doručení, ale pokusila se o doručení dvakrát, přičemž v obou případech se zásilka vrátila s poznámkou, že adresát je na uvedené adrese neznámý. Této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[22] Uvedl-li soud v citovaném rozsudku, že pro závěr o neznámém pobytu nestačí jediné neúspěšné doručení, reagoval tím na konkrétní skutkové okolnosti dané věci, a nelze z toho automaticky dovodit, že dva neúspěšné pokusy budou bez dalšího dostačující. Z citovaného rozsudku i další judikatury naopak vyplývá, že správní orgán musí postavit najisto, že pobyt účastníka je neznámý, resp. je povinen vyčerpat veškeré dostupné možnosti ke zjištění místa pobytu (kromě výše citovaného rozsudku viz např. rozsudek ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 As 130/2012 – 29). V obou zmíněných rozsudcích soud kladl na správní orgány stejné požadavky, které vyplývají z judikatury pro ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu v řízení před soudem (odkázal přitom na rozsudky ze dne 12. 9. 2008, č. j. 5 Azs 41/2008 – 87, a ze dne 21. 4. 2009, č. j. 8 Azs 14/2009 – 74, a nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 817/11, a ze dne 7. 8. 2007,

sp. zn. II. ÚS 1090/2007). Institut ustanovení opatrovníka (a doručování písemností jemu) je totiž koncipován jako krajní prostředek, k jehož využití lze přistoupit pouze tehdy, není-li možný postup dle § 19 až § 24 správního řádu (rozsudky č. j. 9 Azs 157/2016 – 34, č. j. 7 As 130/2012 – 29).

[23] Pro závěr o neznámém pobytu nelze abstraktně určit počet neúspěšných pokusů o doručení, nebo taxativní výčet dalších kroků. Posouzení této otázky bude vždy záviset na konkrétních okolnostech [např. i na tom, zda je hlášená adresa pouze ubytovnou (srov. rozsudek č. j. 5 Azs 41/2008 – 87), nebo účastník bydlí u někoho jiného a nemá vlastní schránku] a na informacích, kterými správní orgán disponuje ze spisu nebo z jemu přístupných databází (cizineckého informačního systému, evidence obyvatel atd.).

[24] Tvrzení stěžovatelky, že se na ni opakovaně obracely soudy a soudní exekutoři s dotazem na pobyt žalobce, protože se jim nedařilo doručovat, by bylo nepochybně relevantní, pokud by bylo obsaženo v napadeném rozhodnutí a mělo podklad ve správním spisu. Ani jedna z těchto podmínek však nebyla splněna. Především, stěžovatelka tuto skutečnost zmínila poprvé až v kasační stížnosti. Nedostatky správního rozhodnutí však nelze napravovat až v řízení před soudem. Odůvodnění správního rozhodnutí musí samo o sobě obstát v předestření důvodů, jež vedly správní orgán k rozhodnutí vyjádřenému ve výrokové části, a musí být v souladu s obsahem správních spisů. Soudy rozhodující ve správním soudnictví nejsou v postavení dalších orgánů rozhodujících ve správním řízení a obecně rozhodují pouze na kasačním principu. Jinak řečeno, přes existenci plné jurisdikce vede řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí pouze k přezkumu jeho zákonnosti, nikoliv k nahrazení správního rozhodnutí rozhodnutím soudu (viz např. rozsudek ze dne 27. 8. 2013, č. j. 8 Afs 58/2012 – 44).

[25] Uvedené tvrzení stěžovatelky nadto nemá ani dostatečný podklad ve správním spisu. Stěžovatelka odkazuje na poznámku ve výpisu z cizineckého informačního systému, která zní následovně:

Poznámka: TUC S MANŽELKOU, RČ ověřeno-viz MCE///dotaz MĚST.SOUDU PRAHA, MV-23618/OAM-2013,af.dotaz os pha 4 mv-18188/oam-2014 kad.Dotaz obvodní soud PHA 4 MV-47897/OAM-2014.Rez.Dotaz obvodní soud PHA 4 MV-63401/OAM-2014.Rez.Dotaz exe.úř. Cheb mV-82046/OAM-2014 pap.Dotaz exe Cheb MV-112112/OAM-2015.Rez.Dotaz exe PHA 3 MV-113775/OAM-2015.Rez.Dotaz exe.úř.Pra.MV-2422/OAM-2016 pap.Dotaz exe.úř.cheb MV-26338/OAM-2016 pap.Dotaz exe.úř.Praha Mv-30609/OAM-2016 pap.Dotaz exe PHA 9 MV-44543/OAM-2016:Rez.DOTAZ: EÚ Praha 10, MV-82586/OAM-2016, bla.Dotaz exe Cheb MV-112261/OAM-2016.Rez.Dotaz exe PHA 9 MV-141355/OAM-2016.Rez.Dotaz exe PHA 9 MV-36634/OAM-2017.Rez.vyvěšena veřejná vyhláška KV OAM-429-17/ZR-2015 od 10.04.2018 do 26.04.2018 Puš.Dne 21.04.2018 NPM XP -> pobyt k tomuto dni zrušen ->PřesDoklad č. ZC 036436 odevzdán dne 28.08.2018. Haš.6-9-18 doručeno sdělení o zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění dne 28.08.2018 - o řízení nebylo dosud rozhodnuto - MV-98767/OAM-2018.Rez.

[26] Tento výpis byl pořízen v rámci odvolacího řízení, z poznámky však není patrné, čeho se dotazy jiných orgánů týkaly, ani to, že byly odůvodněny neúspěšným doručováním, jak tvrdí stěžovatelka.

[27] Za popsanych okolností nelze krajskému soudu vytýkat, že nezohlednil stěžovatelkou v kasační stížnosti nově tvrzené skutečnosti.

[28] Stěžovatelka dále namítá, že požadavek krajského soudu na provedení dotazu u manželky stěžovatele by nebyl efektivní z důvodu dlouhodobě odlišné adresy manželů.

Jakkoliv lze mít o úspěšnosti takového pokusu pochybnosti, krajský soud uvedl tuto možnost pouze jako příklad dalších kroků, které mohlo ministerstvo učinit.

[29] Krajský soud uvedl jako další příklad možných kroků ke zjištění pobytu žalobce provedení pobytové kontroly na hlášené adrese. Tento požadavek je plně v souladu s tím, jaké kroky ke zjištění pobytu lze požadovat po správních orgánech či soudech před ustanovením opatrovníka z důvodu neznámého pobytu účastníka (srov. např. rozsudky č. j. 9 Azs 157/2016 – 34, č. j. 7 As 130/2012 – 29, č. j. 5 Azs 41/2008 – 87, nebo ze dne 21. 11. 2006, č. j. 2 Azs 113/2006 – 32). Stěžovatelka zpochybnila účinnost takového postupu pouze odkazem na dotazy jiných orgánů, z nichž měla vyplývat dlouhodobá nedostupnost žalobce. Jak již soud uvedl výše, toto tvrzení stěžovatelka poprvé uplatnila až v kasační stížnosti a navíc nemá dostatečnou oporu ve spise.

[30] Kasační námitky tedy nijak nevyvrátily závěr krajského soudu, že pro ustanovení opatrovníka žalobci nebyly ve správním řízení před ministerstvem splněny zákonné podmínky. V takovém případě byl následný proces doručování zatížen podstatnou vadou, která měla vliv na zákonnost prvostupňového rozhodnutí (srov. rozsudek č. j. 9 Azs 157/2016 – 34).

[31] Krajský soud dále stěžovatelce vytkl, že před vydáním rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu neověřila, zda podmínky pro výkon funkce opatrovníka osoby neznámého pobytu trvají. Stěžovatelka se tomuto požadavku brání tím, že žalobce nebyl po celou dobu řízení procesně aktivní a ani nenahlásil ministerstvu novou adresu. Těmto námitkám Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[32] Opatrovnictví osoby neznámého pobytu je institucí *sui generis*, obsahově značně odlišnou od ostatních případů opatrovnictví. Pojmovým znakem tohoto zastoupení je to, že vztah mezi zástupcem a zastoupeným trvá jen do té doby, než se zjistí pobyt zastoupeného a než se ten dozví o vedeném řízení. Odpadne-li podmínka neznámého pobytu účastníka, funkce opatrovníka zaniká (viz např. rozsudek č. j. 2 Azs 113/2006 – 32).

[33] V nyní posuzované věci byl žalobci ustanoven opatrovník usnesením ministerstva ze dne 27. 4. 2015. Rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce bylo vydáno až dne 28. 3. 2018, tedy po téměř třech letech. Oznámení o zahájení tohoto řízení bylo doručeno veřejnou vyhláškou. V návaznosti na to byl žalobci ustanoven opatrovník. Žalobci tak nebyla doručena (ať již přímo, nebo fikcí) žádná písemnost týkající se řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu, je proto velmi pravděpodobné, že o vedení tohoto řízení vůbec nevěděl. S ohledem na tuto okolnost a na dobu několika let, která uplynula od ustanovení opatrovníka, považuje Nejvyšší správní soud požadavek krajského soudu na prověření pobytu žalobce před vydání rozhodnutí ve věci samé za důvodný. Jeho úvaha opřená o časovou prodlevu mezi ustanovením opatrovníka a doručením rozhodnutí ministerstva tak není nepřezkoumatelná, jak namítá stěžovatelka, ale naopak je logická a správná.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[34] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[35] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. prosince 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu